

Sygn. akt III KK 349/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Łukasz Biernacki

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 16 października 2019 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k., bez udziału stron,

w sprawie A.N.

dotyczącej wyroku łącznego

kasacji Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na korzyść skazanej
od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w K.

z dnia 26 września 2017 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok łączny w całości i sprawę
przekazuje Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W postępowaniu o wydanie wyroku łącznego Sąd Rejonowy w K. analizował
prawomocne skazania A.N. następującymi wyrokami:

1/ Sądu Rejonowego w P. z dnia 23 stycznia 2012 r., w sprawie o sygn. akt V K
(...);

- 2/ Sądu Rejonowego w P. z dnia 15 listopada 2013 r., w sprawie o sygn. akt II K (...);
- 3/ Sądu Rejonowego w W. z dnia 28 listopada 2013 r., w sprawie o sygn. akt II K (...);
- 4/ Sądu Rejonowego w P. z dnia 10 września 2015 r., w sprawie o sygn. akt II K (...);
- 5/ Sądu Rejonowego w P. z dnia 14 października 2015 r., w sprawie o sygn. akt II K (...);
- 6/ Sądu Rejonowego w P. z dnia 18 listopada 2015 r., w sprawie o sygn. akt II K (...),
- co do których Sąd Rejonowy w P. rozstrzygał wyrokiem łącznym z dnia 19 stycznia 2017 r., w sprawie o sygn. akt II K (...) i połączył kary orzeczone w sprawach: II K (...), II K (...), II K (...) i II K (...), orzekając karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności;
- 7/ Sądu Rejonowego w K. z dnia 28 lutego 2017 r., w sprawie o sygn. akt II K (...), za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. popełnionych pomiędzy 13 a 19 stycznia 2016 r. na karę roku pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 284 § 2 k.k. popełniony w okresie od 10 lutego 2016 r. do 12 lutego 2016 r. na karę roku pozbawienia wolności, co do których orzeczono karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, która nie została dotychczas wykonana; ponadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody;

Wyrokiem łącznym z dnia 26 września 2017 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w K. orzekł, co następuje:

- I/ na podstawie art. 569 § 1 k.p.k., art. 91 § 2 k.k., art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w P. w sprawie o sygn. akt II K (...) oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K (...) i wymierzył karę łączną w rozmiarze 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
- II/ na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. w zakresie nieobjętym niniejszym wyrokiem łącznym uznał, iż połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu.

Przedmiotowy wyrok łączny nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się w pierwszej instancji w dniu 4 października 2017 r. (k. 43 akt o sygn. II K (...)).

Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł od tego orzeczenia kasację i na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości na korzyść skazanej. Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, to jest, art. 85 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r.), polegające na objęciu w punkcie I wyroku łącznego Sądu Rejonowego w K. z dnia 26 września 2017 r., o sygn. akt II K (...), jednostkowej kary roku pozbawienia wolności wymierzonej wobec A.N. wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 28 lutego 2017 r., w sprawie o sygn. akt II K (...), pomimo, iż kara ta na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w K. z 27 czerwca 2017 r., sygn. akt II Ko (...), została w oparciu o treść art. 2a Kodeksu wykroczeń zmieniona na karę 30 dni aresztu w związku z uznaniem, że czyn stanowi wykroczenie, co wykluczało możliwość orzeczenia w tym zakresie kary łącznej pozbawienia wolności.

Formułując powyższy zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się być oczywiście zasadna i jako taka mogła zostać rozpoznana na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Należało zgodzić się ze skarżącym, że doszło do rażącego naruszenia prawa materialnego, bowiem wydanie wyroku łącznego przez Sąd I instancji wobec skazanej A.N. nastąpiło z rażącą obrazą treści art. 85 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy dokonując połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności, objął w punkcie I wyroku łącznego jednostkową karę roku pozbawienia wolności, wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie II K (...), pomimo, że kara ta na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 27 czerwca 2017 r., sygn. akt II Ko (...), została w

oparciu o treść art. 2a Kodeksu wykroczeń zamieniona na karę 30 dni aresztu (co wynika z akt sprawy – zob. k. 277 akt o sygn. II K (...)).

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Rejonowy w K. wskazał, że z dniem 21 marca 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), która wprowadziła nowy przepis art. 2a Kodeksu wykroczeń. Zgodnie w tym przepisem, jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na karę pozbawienia wolności stanowi wykroczenie, orzeczona kara podlegająca wykonaniu ulega zamianie na karę aresztu w wysokości równej górnej granicy ustawowego zagrożenia za taki czyn. W rezultacie, z uwagi na zapisany w Kodeksie wykroczeń mechanizm indeksowania granicy między przestępstwem a wykroczeniem przy pomocy zmieniającej się w czasie płacy minimalnej Sąd ten uznał, że zaszła konieczność modyfikacji prawomocnego orzeczenia, którym doszło do skazania za przestępstwo, a które po zmianie wysokości płacy minimalnej, należało traktować jako wykroczenie.

Wydanie takiego postanowienia było konieczne w świetle wymagań wpływających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1456), zgodnie z którym od dnia 1 stycznia 2017 r. wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę została ustalona na poziomie 2.000 zł. Na dzień wydania przedmiotowego orzeczenia, tj. na dzień 27 czerwca 2017 r. oraz na dzień wydania przez Sąd Rejonowy w K. wyroku łącznego w sprawie o sygn. akt II K (...), tj. na dzień 26 września 2017 r., art. 119 § 1 k.w. posiadał brzmienie: „Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w wyroku z dnia 6 sierpnia 2015 r., w sprawie o sygn. akt II KK 209/14, (Biul. PK z 2015 r., Nr 8, poz. 10 – 13), przy orzekaniu w sprawach o czyny przeciwko mieniu, wobec których od dnia 9 listopada 2013 r. kryterium uznania takiego zachowania za przestępstwo albo za wykroczenie stanowi określony w Kodeksie wykroczeń wskaźnik minimalnego wynagrodzenia za pracę, należy mieć na uwadze minimalne wynagrodzenie z daty orzekania w przedmiocie odpowiedzialności za taki czyn,

a nie z daty jego popełnienia. Zatem czyn przypisany skazanej na podstawie art. 294 § 2 k.k., obejmujący przywłaszczenie mienia o wartości 340 zł, nie mógł zostać uznany za przestępstwo lecz stanowił wykroczenie.

Z uwagi na to, że ustawodawca dokonał kontrawencjonalizacji, czyli zamiany oceny prawno-karnej danego zachowania z przestępstwa na wykroczenie, konieczne było w postępowaniu wykonawczym zastosowanie przepisu art. 2a k.w. Ta czynność procesowa nie mogła doprowadzić do zmiany prawomocnego skazania za przestępstwo na skazanie za wykroczenie, powodując wyłącznie zmianę orzeczonej za przestępstwo kary pozbawienia wolności na karę aresztu w wysokości równej górnej granicy ustawowego zagrożenia za taki czyn (*zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2018 r., III KK 100/18, LEX nr 2490901*). W takiej zaś sytuacji zasadnie skarżący stwierdził, że brak było możliwości połączenia kary orzeczonej za wykroczenie z karą wymierzoną za przestępstwo.

W rezultacie więc, nie było możliwe orzeczenie kary łącznej w zakresie połączenia kary wymierzonej na mocy wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 28 lutego 2017 r., w sprawie o sygn. akt II K (...), z innymi orzeczonymi karami pozbawienia wolności w pozostałych sprawach, gdyż przepis art. 85 § 1 k.k. przewiduje jedynie łączenie kar tego samego rodzaju lub innych podlegających łączeniu w świetle uregulowania zawartego w art. 86 k.k. – a taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie.

Przedstawione stanowisko znajduje wsparcie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., sygn. akt V KK 252/16, zgodnie z którym: „Ustawa nie przewiduje możliwości łączenia kary aresztu i kary pozbawienia wolności, nie sposób bowiem przyjąć, że są to kary tego samego rodzaju” (LEX nr 2135556).

W tej sytuacji Sąd Najwyższy uwzględniając kasację Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego wniesioną na korzyść skazanej, na mocy art. 537 § 2 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok łączny w całości i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że na mocy wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 28 lutego 2017 r., w sprawie o sygn. akt II K (...), A.N. została uznana winną dwóch czynów: w pkt I - przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. – i

za ten czyn wymierzona jej została kara roku pozbawienia wolności; oraz w pkt II - przestępstwa z art. 284 § 2 k.k., za co wymierzono jej karę roku pozbawienia wolności. Następnie w pkt III orzeczone wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności połączono i wymierzono karę łączną roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności. Należy mieć więc na względzie, że jedynie kara wymierzona w pkt II tego wyroku uległa zamianie na karę aresztu, podczas gdy kara pozbawienia wolności orzeczona w pkt I wyroku nadal może podlegać łączeniu.

as